

Afdeling OCSW Beleid & Programmering
Onderwerp Toegankelijkheid welzijns- en sportaccommodaties

Bezoekadres

Postadres
Postbus
Groningen

Aan de leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

E-mailadres

Website
www.groningen.nl

Telefoon 050-267 6393 Bijlage(n)

Ons kenmerk OS 09.1948559

Datum - 8 OKT 2009 Uw brief van

Behandeld
door F. van Bergen

Geachte heer/mevrouw,

Conform uw besluit van 12 november 2008 bij de begroting is één miljoen euro beschikbaar gesteld als impuls voor de Wet maatschappelijke ondersteuning. Hiervan wordt 200.000 euro ingezet voor het verbeteren van de toegankelijkheid van sport- en welzijnsinstellingen. In deze brief informeren wij u over de voortgang van dit project.

In onze brief met kenmerk OS.09.2050508 van 1 oktober 2009 informeerden wij u reeds over de voortgang van de andere vier projecten die in het kader van de impuls Wmo worden gerealiseerd.

Wij streven naar een leefbare en toegankelijke stad, zowel in sociale als fysieke zin. In het meerjarenprogramma Wmo hebben we een aantal sectoren benoemd waar we met prioriteit aandacht willen besteden aan de toegankelijkheid. De welzijns- en sportsector zijn twee van die sectoren.

Om een beeld te krijgen van de fysieke toegankelijkheid van gebouwen in deze sectoren hebben wij in het kader van het inclusief beleid de fysieke toegankelijkheid van welzijns- en sportaccommodaties in de gemeente Groningen onderzocht. Het is de eerste maal dat de gemeente Groningen dit onderzoek uitvoert.

Naar aanleiding van de resultaten van dit onderzoek worden voorstellen gedaan voor aanpassingen aan de accommodaties, om zo de toegankelijkheid van de gebouwen te verbeteren en daarmee de participatie van Wmo-doelgroepen aan welzijns- of sportactiviteiten te bevorderen. De voorstellen hebben betrekking op fysieke ingrepen aan de gebouwen en directe omgeving.

Het onderzoek

Uitgangspunt in het onderzoek is de *inclusieve deelname* van ouderen en gehandicapten als bezoeker of gebruiker van de accommodatie, zodanig dat men in staat is om zelfstandig en zonder hulp gebruik te maken van een gebouw.

Het onderzoek richt zich op de bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van de accommodaties. Aan de hand van een checklist heeft er per gebouw een inventarisatie plaatsgevonden. Het onderzoek is uitgevoerd door een extern bureau.

In totaal werden 46 gebouwen geïnventariseerd. De functies varieerden van buurtcentra, speeltuingebouwen, gymlokalen, sporthallen tot multifunctionele gebouwen. Bij gymlokalen en sporthallen gaat het om gebouwen, die in eigendom van de gemeente zijn. Bij de sociaal-culturele accommodaties kan het ook om gebouwen gaan die in eigendom zijn van derden, maar waarvan de gemeente de huisvesting wel subsidieert. Van de 46 gebouwen konden twee gebouwen (gymzalen) niet worden onderzocht in verband met de overdracht van gemeente aan gebruikers.

Daarnaast zijn de zwembaden Parrel, Papiermolen, Hoogkerk en Kardingse onderzocht. Bij de renovatie van het Helperbad is in het Programma van Eisen rekening gehouden met een goede toegankelijkheid en bereikbaarheid.

Zwembad de Papiermolen is een rijksmonument. Dit levert beperkingen op voor eventuele aanpassingen; deze kunnen het historische karakter van het zwembad aantasten. We zullen daarom in nauw overleg met Monumentenzorg trachten de toegankelijkheid te optimaliseren.

Voor de toegankelijkheid van bestaande gebouwen, woningen en buitenruimten is het normblad NEN 1814 ontwikkeld. Het normblad NEN 1814 is een bouwkundige vertaling van de uitgangspunten uit het Handboek voor Toegankelijkheid (een naslagwerk dat in samenwerking met onder andere de landelijke CG-raad is gemaakt). Het normblad heeft betrekking op de gebouwen, maar ook op de directe omgeving van de gebouwen.

Het onderzoek is gekoppeld aan deze NEN-norm. Voor nieuwbouw geldt dat er bij de bouw rekening gehouden moet worden met de toegankelijkheid voor iedereen, dus ook gehandicapten. Hiervoor zijn minimumeisen vastgelegd in het Bouwbesluit.

Resultaten

Bij het beoordelen van de toegankelijkheid is gekeken naar alle facetten die van belang zijn voor het optimale gebruik van het gebouw door lichamelijk gehandicapten en ouderen.

Van de 44 onderzochte gebouwen vielen 10 gebouwen in de categorie *ontoegankelijk* voor lichamelijk gehandicapten, 10 gebouwen vielen in de categorie *matig toegankelijk* en 10 gebouwen bleken *redelijk toegankelijk*. De kwalificatie *goed toegankelijk* gold voor 14 accommodaties.

Het zijn veelal accommodaties van een recenter bouwjaar die goed scoren. Daar waar sprake is van een slechte toegankelijkheid gaat het in het algemeen om oudere gebouwen die gebouwd zijn in een periode dat de eisen lager waren.

Aanbevelingen

Het onderzoek signaleert per onderzochte accommodatie knelpunten in de toegankelijkheid. Daarbij gaat het soms om kleine ingrepen (bv. aanbrengen handgrepen op toiletten, het verlagen van bellen, hoogteverschillen vloer verwijderen), soms om meer ingrijpende bouwkundige maatregelen (zoals realiseren van aangepaste kleed- en doucheruimtes, nieuwe bestrating aanleggen, aanbrengen van verlaagde balies). De knelpunten hebben zowel betrekking op het gebouw als op de route naar het gebouw vanaf de openbare weg. Het onderzoek draagt aanbevelingen aan voor het wegnemen van de knelpunten. In deze aanbevelingen is een prioritering aangebracht.

Daarbij wordt de volgende, op het huidige bouwbesluit gebaseerde, onderverdeling gehanteerd:

U = urgent (snel aanpakken, knelpunten leveren directe problemen op, bv. hoogteverschillen)

G = gewenst (aanpassing op langere termijn aanbrengen, aanleg invalideparkeerplaatsen)

Pm= pro memorie (grote en vaak dure ingrepen; voorstel is deze mee te nemen bij andere werkzaamheden, verbouwingen of renovatie)

Uitwerking

Wij stellen voor de urgente (U) en gewenste (G) aanbevelingen uit het onderzoek voor een groot deel over te nemen. Veel van deze knelpunten zijn relatief eenvoudig en betaalbaar op te lossen. Daarbij gaat het vooral om het wegwerken van de niveauverschillen bij bordessen en het wegwerken van drempels.

Het aanbrengen van parkeerplaatsen voor gehandicapten vraagt om een nadere uitwerking. We willen hierover nader overleg plegen met de besturen, eigenaren en omwonenden. We gaan er vanuit dat we desondanks de planning halen en de gelden in 2009 kunnen uitgeven. In verband met het grote belang van invalideparkeerplaatsen voor de toegankelijkheid en bereikbaarheid van de accommodaties is binnen het beschikbare budget rekening gehouden met mogelijke meerkosten.

In een aantal gevallen (JOP, 't Heerdenhoes, DES, FEO, gymlokalen Kiel, Goudlaan, Goudenregenplein en Vuursteenstraat, sporthal Beijum, sporthal Vinkhuizen, sporthal de Wijert) stelt de onderzoeker vast dat er verbetermogelijkheden zijn, maar dat de investeringen gezien de aard of staat van het gebouw alleen rendabel zijn bij een algehele renovatie.

In bovenstaande voorbeelden volgen wij het advies van de onderzoeker.

Ook in het geval van 't Vinkhuys volgen wij het advies van de onderzoeker om mogelijke verbeteringen voor de toegankelijkheid niet uit te voeren, omdat ze het monumentale karakter van het pand al te zeer aan zouden tasten.

Participatie

In een gesprek met de Gehandicaptenraad, kort voor de zomer, hebben wij hen over het onderzoek geïnformeerd. Zij zullen als één van de betrokken partijen bij de maatregelen worden betrokken. Het rapport wordt hen ter informatie toegezonden. Met de werkgroep Inclusief Beleid is het rapport en de aanpak ook besproken. Hier zijn suggesties uitgekomen die we op hebben genomen in het uiteindelijke product. Uiteraard zullen we, naast het aanbrenge van fysieke verbeteringen, ook aandacht besteden aan de sociale activering van de doelgroepen, en het ontwikkelen van programma's die vanuit de accommodaties aangeboden worden.

Met de werkzaamheden zal nog in 2009 worden gestart. Bij het uitvoeren van de maatregelen zal overleg gepleegd worden met eigenaren, besturen en gebruikers van de accommodaties.

Financiën

In het onderzoek wordt per accommodatie een kostenraming gemaakt. De kostenraming is gebaseerd op standaardprijzen zoals vastgelegd in het 'Handboek Gebouwaanpassingen voor ouderen en gehandicapten' (uitgave: Misset bouw). Omdat het hier gaat om standaardprijzen, kunnen de feitelijke kosten afwijken. Met het uitvoeren van de urgente (U) en gewenste (G) maatregelen, is een totaalbedrag van maximaal € 200.000 gemoeid (inclusief BTW). Dit is het maximale beschikbare bedrag, inclusief BTW en de te verwachten meerkosten voor de invalidenparkeerplaatsen. In het totaalbedrag van 136 duizend euro is voor de meerkosten een bedrag van 48 duizend euro exclusief BTW opgenomen.

U en G aanbevelingen		€ 136.000,00
Uitvoeren U en G aanbevelingen zwembaden:	+/+	€ 21.000,00
BTW:	+/+	€ 30.000,00
Post onvoorzien	+/+	€ 13.000,00
Totaal:	=	€ 200.000,00

Dekking

Met de voorstellen is in totaal € 200.000 gemoeid. Dekking geschiedt vanuit incidenteel nieuw beleid WMO naar OCSW. In totaal is er € 200.000 beschikbaar. Bij Turap 2009-1 is dit nieuw beleid beschikbaar gesteld.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,